

J.U. Zavod za javno zdravstvo Kantona Sarajevo

Adresa: Dr. Mustafe Pintola 1/III Ilidža, Sarajevo

Tel/fax: +387 33 627 889, 624 470,

PREPORUKE ZA PONAŠANJE PRIJE, U TOKU I NAKON POPLAVA

Vi živite u području u kojem postoji rizik od poplava. Ove preporuke imaju za cilj bolju pripremu, organizaciju, i akciju u slučaju poplava.

***MOLIMO VAS DA SE PRIDRŽAVATE OVIH PREPORUKA KAKO BISTE
SMANJILI RIZIK OD NEŽELJENIH POSLJEDICA***

Poplave su česte elementarne nepogode koje mogu biti lokalnih razmjera ukoliko pogađaju naselje ili manje zajednice, ili velikih razmjera ukoliko pogađaju čitave slivove rijeka i veći broj općina.

Vrijeme razvijanja poplava varira od slučaja do slučaja. Poplave u ravničarskim krajevima se razvijaju polako, po nekoliko dana, za razliku od bujičnih poplava koje se razvijaju brzo, nekad i bez vidljivih znakova. Ovakve poplave formiraju opasan i destruktivan plavni val, koji sa sobom nosi mulj, kamenje, granje i otpad.

Poplave se mogu dogoditi svuda. Čak i vrlo mali potoci, rječice, kanali za odvod ili kišni kanali koji djeluju bezopasno, mogu izazvati poplave većih razmjera.

Uputstva za sprečavanje poplava u rizičnim oblastima:

- Pri gradnji objekata vodite računa o preventivnim mjerama (izgradnja objekata na povišenom zemljištu, podizanje komunalnih instalacija, ugradnja povratnih kanalizacijskih ventila, itd.).
- Tokom perioda kad nema poplava ponašajte se odgovorno, ne bacajte otpad u rijeke, potoke i kanale.
- Ako je otpad već u koritima i kanalima, prijavite to nadležnoj komunalnoj službi.
- Ne bacajte otpad i ne pokrivajte šahtove koji odvođe atmosferske vode.
- Ne pregrađujte vodotoke kako biste pravili akumulaciju vode u ljetnjem periodu.

Postupci prije poplava:

- Po mogućnosti pripremite vreće s pijeskom, koje u slučaju nailaska poplave možete staviti na ulaz, te zatvorite sva mjesta na kući kroz koja može ući voda.
- Ne držite važne dokumente ili vrijednosti u prostorima ispod ili u nivou zemlje.
- Kod poplava, ali i u slučaju drugih prirodnih i tehničko-tehnoloških nesreća i katastrofa, već unaprijed planirajte gdje ćete se skloniti ako morate napustiti svoj dom (rodbina, prijatelji ili objekti koji su određeni općinskim aktima).
- Naučite ukućane, pogotovo djecu, kako isključiti struju, plin, vodu.
- Provjerite da li znate brojeve hitnih službi, odnosno, da li znate kome da se obratite za pomoć.

Postupci tokom poplava:

- Ostanite mirni;
- Nazovite brojeve za hitne slučajeve 121, 122, 123 i obavijestite ih o razmjerama nesreće.
- Isključite električne i druge instalacije i vodu.
- Ne dirajte električne aparate i kablove ako su mokri.
- Pitku vodu i životne namirnice podignite na više nivoe.
- Ako ste u mogućnosti, spriječite prodiranje vode u najniže dijelove objekata podizanjem barijera (vreće s pijeskom, zemlje i dr.).
- Pratite informacije putem radija, televizije i interneta (ako su dostupni).
- Ukoliko postoji rizik od bujičnih poplava, odmah prijedite na više spratove kuće.
- Ne ometajte spasilačke ekipe u njihovom radu.
- Budite pripremljeni u slučaju da morate da napustite svoj dom. Pripremite ruksak ili torbu sa najosnovnijim stvarima (lična dokumenta, novac, tranzistor, deku i dr.),
- Sklonite se na sigurno mjesto, odnosno mjesto koje ne može biti ugroženo plavnim valom i na tom mjestu sačekajte emitovanje signala za prestanak opasnosti, a nakon tog signala postupajte po naređenjima i uputstvima općinskog štaba civilne zaštite.

U slučaju evakuacije (napuštanja doma):

- Isključite sve električne uređaje;
- Smireno napustite kuću;
- Zaključajte sva ulazna i unutrašnja vrata;
- Ponijeti već pripremljeni ruksak ili torbu sa osnovnim stvarima;
- Evakušite domaće životinje, a ako to ne možete, oslobodite ih iz objekata u kojima su smještene;
- Ne hodajte kroz vodu koja se kreće (Kretanje kroz vodu dubine 15 cm može izazvati pad. Ukoliko morate proći kroz vodu, hodajte tamo gdje se voda ne pomjera. Koristite štap kako biste provjerili dubinu vode i čvrstinu tla pod vodom);
- Za evakuaciju ne koristite lično vozilo (bolje je ići pješke ili biciklom);
- Ako već koristite vozilo, ne ulazite vozilom u poplavljena područja. U slučaju da vas poplavna voda opkoli, napustite vozilo i ukoliko je moguće, sigurno prijedite na više tlo;
- Ne prelazite brzake i potoke ni pješke, ni kolima;
- Izbjegavajte oblasti koje su poznate po klizištima i odronima.

Postupci nakon poplava:

- Sljedite savjete nadležnih službi kako biste u svakom momentu imali pouzdanu informaciju o razvoju situacije ("veličini" opasnosti, potrebi evakuacije, mogućnosti korištenja pitke vode, sigurnim pravcima itd);
- Izbjegavajte kontakt sa vodom ako primijetite da je zagađena (od ulja, benzina ili kanalizacijom) ili ako ima oborenih električnih stubova;
- Uklonite prljavu vodu i mulj iz objekata sami ili zatražite pomoć;
- Očistite i dezinfikujte sve što je pokvašeno. Mulj koji ostaje poslije plavne vode, može da sadrži kanalizacione otpatke i hemikalije;
- Ne upotrebljavajte električne instalacije ili uređaje koji su bili izloženi vodi dok ih ne provjeri kvalificirani električar
- Osposobite oštećene septičke jame i druge kanalizacione sisteme što je moguće ranije. Ukoliko su oštećeni, mogu postati veliki zdravstveni rizik.